Lietas arhīva Nr. C-1487-19/8
ECLI:LV:ZRT:2019:0916.C73447818.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2019. gada 16. septembrī

Zemgales rajona tiesa
šādā sastāvā tiesnese N.Paņkiva
ar tiesas sēdes sekretāri G.Mielavu
piedaloties prasītājas pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/, atbildētājas pārstāvjiem /pers. B/, /pers. C/ un zvērinātai advokātei Solvitai Bērziņai
2019. gada 28. augustā izskatīja atklātā tiesas sēdē vienkāršotās procedūras civillietu SIA "Brežģi" prasībā pret /pers. D/ /pers D/par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Zemgales rajona tiesā saņemts SIA "Brežģi" (turpmāk arī Prasītāja) prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā pret /pers. D/ /pers D/" (turpmāk arī Atbildētāja) par naudas piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 1770.-1773., 1779.pantu, Medību likuma 29.panta pirmo, otro un ceturto daļu, lūdz piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai nodarītos zaudējumus 1334,06 *euro* un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība motivēta ar to, ka Prasītājas lietošanā, uz nomas līguma pamata, atrodas /adrese/, ar kadastra numuru /numurs A/. Prasītājas nomātā nekustamā īpašuma /nosaukums/ medību lietotāja tiesības ir Atbildētājai. 2017. gada 2. oktobrī Prasītāja vērsusies Viesītes novada pašvaldībā ar iesniegumu par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem 7 ha apmērā Prasītājas nomātajā nekustamajā īpašumā /nosaukums/Medījamie dzīvnieki noēduši, izgulējuši, izbradājuši, uzrakuši grikų sējumus. Ar /nosaukums/ novada pašvaldības Medību koordinācijas komisijas (turpmāk – Komisija) 2017. gada 11. oktobra sēdes protokolu Nr.3 atzīti meža dzīvnieku postījumi 7 ha platībā grikų sējumos Prasītājas nomātajās lauksaimniecības zemēs nekustamajā īpašumā /nosaukums/

Norādīts, ka ņemot vērā Komisijas 2017. gada 9. oktobra sēdes protokolā Nr.2 un 2017. gada 11. oktobra sēdes protokolā Nr.3 konstatēto, pēc Prasītājas 2017. gada 30. oktobra iesnieguma SIA "Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs" (turpmāk – LLKC) sagatavojis 2017. gada 7. decembrī zaudējumu aprēķinu, saskaņā ar kuru noteikti meža dzīvnieku postījumu rezultātā saimniecībai nodarītie zaudējumi 1290,17 *euro* apmērā. Zaudējumi saistībā ar izdevumu segšanu par LLKC sniegto pakalpojumu – medījamo dzīvnieku nodarīto zaudējumu aprēķinu – ir 43,89 *euro*.

Tādējādi kopējais Prasītājai radīto un atlīdzināmo zaudējumu apmērs ir 1334,06 *euro*.

Norādīts, ka saskaņā ar Medību platību savstarpējo ilgtermiņa līgumu medību platību lietotājs apņemas ievērot Medību likumu, medību noteikumus, organizēt medību saimniecības saskaņā ar medību ierīcības projektu un medību iecirkņa apsaimniekošanas projektu, kā arī iespēju robežās nepieļaut medījamo dzīvnieku postījumus līgumā norādītajās platībās ar kadastra numuru /numurs B/un /kadastra numurs/.

Norādīts, ka secināms, ka medību tiesību lietotājs pieļāvis bezdarbību medījamo dzīvnieku daudzuma samazināšanā, kā rezultātā Prasītājai nodarīti zaudējumi. Minēto apliecina arī Komisijas 2017. gada 9. oktobra sēdes protokols Nr.2, kurā nolemts uzdot Atbildētājai pastiprināti medīt nekustamajā īpašumā/nosaukums/par rezultātiem informējot Komisijas priekšsēdētāju.

Prasītāja prasībā norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšanas tiesas sēdē (lietas 10.lapa).

2018. gada 17. oktobrī tiesā saņemti Atbildētājas rakstveida paskaidrojumi (lietas 38.-44.lapa), kur Atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst, un kā iebildumus pret prasību un to pamatojumu norādījusi, ka 2009. gada 18. martā starp Atbildētāju un nekustamā īpašuma/nosaukums/ īpašnieku /pers. E/ noslēgts medību platību savstarpējais ilgtermiņa līgums, kura 1.punktā noteikts, ka zemes platību īpašnieks nodot Atbildētājai organizēt medību saimniecību savā saimniecībā /nosaukums/Minētā līguma 2.punktā noteikts, ka medību platību lietotājs, tas ir, Atbildētāja apņemas iespēju robežās nepieļaut medījamo dzīvnieku postījumus. Atbildētāja kā medību tiesību lietotāja savā darbībā, organizējot medības, ievēro Medību likumu, MK Medību noteikumus un citus ar medību tiesību izlietošanu saistītos normatīvos aktus. Medību tiesību izlietošanu stingri uzrauga Valsts meža dienests, un atbilstoši normatīvo aktu noteikumiem, piešķir medījamo dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu. Saskaņā ar 2018. gada 27. septembra Valsts Meža dienesta /pers. G/ sniegto informāciju, 2017/2018 gada medību sezonā Atbildētājai tika noteikts apjoms medījamo dzīvnieku nomedīšanai pa sugām. Turklāt minētajā vēstulē Valsts meža dienests norāda, ka Atbildētājas lietojumā esošajās medību platībās, tajā skaitā arī nekustamajā īpašumā/nosaukums/medību sezonā ir nomedīti 10 aļņi, 49 staltbrieži, 59 stirnas un 21 meža cūka. Līdz ar to secināms, ka Atbildētāja sev piederošajās medību tiesību platībās ir aktīvi medījusi un nekādā veidā nevar uzskatīt kā Atbildētājas bezdarbību. Medības tika organizētas, tās risinājās regulāri, kā arī Prasītājas lietojumā esošā platība tika iekļauta medībās.

Norāda, ka medību tiesību norma Atbildētājai piešķir tiesības medīt atbilstoši normatīvo aktu prasībām, bet neuzliek pienākumu uzraudzīt un apsargāt nekustamā īpašuma lietotāju sējumus no meža dzīvnieku radītajiem postījumiem. Atbildētāja kā medību tiesību lietotāja ir aktīvi medījusi Prasītājas lietojumā esošajās platībās, un starp Atbildētāju un nekustamā īpašuma īpašnieku noslēgtais līgums neuzliek atbildētājai pienākumu veikt kādus īpašus aizsardzības pasākumus meža dzīvnieku radītajiem postījumiem. Jebkuri aizsardzības pasākumi, saskaņā ar Medību likuma 29.panta ceturto daļu, jānodrošina pašam nekustamā īpašuma lietotājam.

Vērš uzmanību uz to, ka ar 2017. gada 11. oktobra Komisijas lēmumu Nr.3 atzīts, ka nekustamajā īpašumā /nosaukums/ 7 ha platībā konstatēti meža dzīvnieku postījumi, nevis medījamo dzīvnieku postījumi. Turklāt arī 07.12.2017. LLKC zaudējumu aprēķinā norādīts, ka zaudējumus nodarījuši meža dzīvnieki. Savukārt medību tiesību reglamentējošajos normatīvajos aktos, kas medību tiesību lietotājam uzliek pienākumus un piešķir tiesības, ir saistīti ar medījamiem dzīvniekiem, nevis ar meža dzīvniekiem, jo ne visi meža dzīvnieki ir arī medījamiem dzīvnieki. Norāda, ka Prasītāja nav arī norādījusi kā konkrēti ir izpaudusies Atbildētājas prettiesiskā rīcība bezdarbības veidā, kā arī nav norādījusi cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību

un zaudējumiem. Lūdz Prasītājas prasību noraidīt pilnībā.

Atbildētāja norādījusi, ka vēlas, lai notiktu uzklausīšanas tiesas sēdē (lietas 43.lapa), minēto pamatojot ar to, ka Atbildētājas iebildumu pamatošanai nepieciešams uzklausīt liecinieku.

2018. gada 13. novembrī tiesā saņemti Prasītājas rakstveida atsauksme uz Atbildētājas paskaidrojumiem (lietas 53.-54.lapa), kur Prasītāja norāda, ka prasība celta tikai saistībā ar konkrēto teritoriju – nekustamo īpašumu /nosaukumus/nevis par visā Atbildētājas lietojumā esošajā teritorijā visā medību sezonā nomedītajiem dzīvniekiem. No Atbildētājas norādītās Valsts meža dienesta (turpmāk – VMD) informācijas nav saprotams cik lielas ir Atbildētājas lietojumā esošās platības, un vai un kad ir medīts nekustamajā īpašumā "/nosaukums/cik medījamiem dzīvnieki nomedīti konkrētajā s platībās. Medību sezona ir arī visu ziemas laiku, kad jau beidzies graudaugu veģetācijas laiks, tādēļ Atbildētājas vispārīgi sniegtās ziņas neattiecas uz prasību. Atbildētāja nav snigusi informāciju par to, ka nekustamajā īpašumā /nosaukums/ būtu veiktas medības, no kā izriet, ka Atbildētāja konkrētajā īpašumā nav medījusi, jo minētajā teritorijā nav atradusies medību platība jeb "masts". Lietā nav strīda, ka Atbildētāja ir organizējusi medības medību sezonas laikā.

Norāda, ka, ja notiek kolektīvās medības ar dzinējiem, tad medījamā platība – "masts" ar tajā esošajiem īpašumiem tiek norādīta medību žurnālā un reģistrēta VMD. Fakts, ka Atbildētāja ar dokumentiem nespēj pierādīt apgalvojumu, ka organizējusi medības nekustamā īpašuma /nosaukums/ teritorijā apliecina, ka šajā teritorijā medības nav veiktas.

Norāda, ka gadījumā, ja medību tiesību lietotājs, ar kuru noslēgts līgums, nav medījis attiecīgajā teritorijā un tādējādi pieļauta postījumu iestāšanās, pamatoti atzīstams, ka tā rīcībā pastāv prettiesiska bezdarbība. Kā izriet no Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 2.punkta, ar medībām tiek samazināti medījamo dzīvnieku nodarītie postījumi, attiecīgi nesamazinot medījamo dzīvnieku populāciju konkrētajā teritorijā, tiek pieļauti medījamo dzīvnieku nodarītie postījumi, kas nozīmē, ka starp Atbildētājas bezdarbību un Prasītājai nodarītajiem zaudējumiem pastāv cēloniskā sakarība. Atbildētāja nav apstrīdējusi zaudējumu apmēru. Līdz ar to pastāv Civillikuma 1770.-1775.pantā paredzētie priekšnosacījumi zaudējumu piedziņai.

Ar Zemgales rajona tiesas tiesneses 2019. gada 4. februāra lēmumu civillieta nolikta izskatīšanai tiesas sēdē (lietas 58.lapa).

Prasītājas pilnvarotā pārstāve /pers. A/ tiesas sēdē prasību uzturēja. Papildus prasības pieteikumā un rakstveida atsauksmē norādītajam paskaidroja, ka Atbildētājas prettiesiskā darbība izpaudusies Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 2.punkta pārkāpumā, jo Atbildētāja nav medījusi nekustamajā īpašumā/nosaukums/ko paredz likums un noslēgtais līgums. Tiešie zaudējumi radušies 2017. gadā, par ko ir zaudējumu aprēķins. Cēloniskā sakarība ir tāda, ka minētais likums paredz, ka ar medībām tiek samazināti medījamo dzīvnieku nodarītie postījumi, nesamazinot medījamo dzīvnieku populāciju konkrētajā teritorijā, bet Atbildētājas prettiesiskās darbības rezultātā, kas izpaudusies kā bezdarbība, tiek pieļauti medījamo dzīvnieku postījumi, kas nozīmē, ka starp Atbildētājas bezdarbību un Prasītājai nodarītajiem zaudējumiem pastāv cēloniskā sakarība. VMD sniegtā informācija ir par visu Atbildētājas lietojumā esošo platību un to nomedīto dzīvnieku skaitu, bet Atbildētāja joprojām nav pierādījusi faktu, ka medības notikušas tieši īpašumā /nosaukums/Šādai informācijai būtu jābūt datētai mednieku žurnālā un pēc tam VMD. Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 2.punkts uzliek pienākumu mednieciem medīt, lai nenodarītu postījumus. Neskatoties uz to, kā norādīts aprēķinā, Komisijas sēdes protokolos atzīts, ka redzami meža cūku rakumi, briežu taisītas bedres, kā arī norādīts, ka buki izbradājuši. No VMD sniegtās izziņas redzams, ka tie ieskaitāmi kā medījamie dzīvnieki. Paskaidroja, ka runa ir par nekustamo īpašumu, kurā tiek organizētas medības un kurā jāmedī, bet mednieki to nedara, kas paredzēts ar līgumu un likumu.

Paskaidroja, ka no protokola Nr.2 izriet, ka tika izmantoti repelenti, kā arī lietotas šaujamraķetes, ko apliecina valdes locekle /pers/. Minētajiem apstākļiem neiesniedza dokumentus, jo Prasītāja uzskata, ka ir izpildījusi visu un Atbildētāja nav apstrīdējusi, ka kaut kas ir darīts. Attiecībā uz protokola Nr.3 1.punktā minēto par meža dzīvnieku postījumiem paskaidroja, ka meža dzīvnieki var būt arī medījamie dzīvnieki, kas ir plašāks jēdziens kā medījamie dzīvnieki. No likuma izriet, ka Atbildētājai jāatbild par medījamajiem dzīvniekiem. Acīmredzot institūcija un komisija tā nolēmusi, bet neprecīzi. Zaudējumu aprēķins ir precīzs. No sēdes protokoliem izriet, ka nav konstatēti dzīvnieki, kuri būtu nemedījamie.

Attiecībā uz zaudējumu aprēķinu nevar atbildēt, kādēļ aprēķinu tabulā norādīti lati, bet pieņem ka viss aprēķināts pareizi *euro*. Paskaidroja, ka MK noteikumi paredz, ka Prasītājai jāvēršas Komisijā, un nenosaka, ka Prasītājai jāgriežas pie medību tiesību lietotāja. Prasītāja vērsās komisijā, kas konstatēja, ka ir nodarīti postījumi un uzdevuši Atbildētājai medīt pastiprināti. Līdz ar to kompetentā iestāde to ir konstatējusi, un par dzīvnieku nodarītajiem postījumiem un zaudējumiem atbildīgs ir medību tiesību lietotājs. Protams, likums paredz arī pašam īpašniekam rīkoties, lai netiktu nodarīti postījumi, bet tas nav efektīvi. Mednieki medījot var samazināt postījumus. Uzskata, ka mednieki nav medījuši konkrētajā platībā. Ja ir pašvaldības lēmums par to, ka šajā platībā jāmedī intensīvāk, tad šajā platībā jāmedī vairāk un jāpievērš lielāka uzmanība. Dzīvnieki pārvietojas, bet, ja dzīvnieks ēd griķus tajā platībā, tad visdrīzāk dzīvniekam ir interese ierasties šajā platībā biežāk, līdz ar to dzīvnieki šajā platībā varētu būt vairāk.

Paskaidroja, ka ja ņem vērā VMD izziņu, tad bezdarbību uz visām platībām nevar attiecināt, bet attiecībā uz /nosaukums/ īpašumu var attiecināt. Neapstrīd, ka mednieki nebūtu medījuši, bet attiecībā uz zaudējumiem un prettiesisko rīcību uzskata, ka pārkāpts Medību likums. Protokolā izteikts pieņēmums, ka arī dabas apstākļi var ietekmēt postījumus, bet par to vai tie ir bijuši laika apstākļi, informācijas nav.

Paskaidroja, ka nav informācijas par to vai Atbildētāja tika informēta, ka tiek nodarīti postījumi īpašumā. Nav informācijas par to, vai pirms vērsties komisijā, Prasītāja būtu vērsusies pie Atbildētājs. Prasītāja 2018. gada 26. aprīlī nosūtīja pretenziju.

Paskaidroja, ka Atbildētājas darbība bijusi prettiesiska, jo nonāca pie secinājuma, ka uz visu medījamo īpašumu mednieku klubs medījis, bet attiecībā uz "/nosaukums/ ir bijusi bezdarbība. Norādīja, ka zaudējumus nodarīja Atbildētāja.

Atbildētājas pārstāvis /pers. C/ tiesas sēdē prasību neatzina. Papildus rakstveida paskaidrojumos norādītajam paskaidroja, ka pats ir kluba mednieks no 2006. gada, līdz ar to teritorija ir labi zināma. Kādreiz bija tā, ka tika dotas atļaujas papīra formātā, kur bija jānorāda saimniecība, kurā nomedīts. Bet jau vairākus gadus tas nav jādara. Paskaidroja, ka konkrētajā sezonā nomedījuši visu limitu, un bija prasījuši papildus. Līdz ar to nevar teikt, ka bijusi bezdarbība. Atskaitēs norādīts, ka nomedījuši ļoti iespaidīgu dzīvnieku skaitu.

Paskaidroja, ka pārnadži dzīvo ne tikai 7 ha, bet ir klejojoši, un vasaras laikā, piemēram, stirnu āzis klejo vismaz kilometra rādiusā un vairāk. Nav tāda medību žurnāla, ko pēc katra nomedītā dzīvnieka vajadzētu parādīt, kur nomedīja, un likums to neprasa. Ir medījuši /nosaukums/ īpašumā. Dzinēju medībās katru reizi iekļauj/nosaukums/ teritoriju. Par postījumiem uzzinājis tikai no Medību koordinācijas komisijas. Medī iespēju robežās, un teritorijā nevar nomedīt pilnīgi visus dzīvniekus. Paskaidroja, ka skaņas līdzekļi teritorijā nav bijuši, jo gandrīz katru dienu kāds no kolektīva brauc garām konkrētajai teritorijai. Mednieku klubam veikt apsardzes funkcijas nav iespējams, jo teritorija ir ļoti liela. Var intensīvāk medīt konkrētajā teritorijā, bet, ja nav nodota tāda informācija, tad to nevar izdarīt. Bija minēts, ka meža cūkas nodarījušas postījumus, bet tajā gadā nomedīja rekordlielu skaitu meža cūku.

Paskaidroja, ka šāvieni netika dzirdēti, līdz ar to var secināt, ka šādi aizsardzības līdzekļi netika izmantoti. Ir ļoti daudz braucis garām, kā arī kolēģi braukuši garām, jo tas ir mednieku kluba iecirknis. Nav tādas dienas, kad medību iecirknī nav cilvēka. Mednieku klubam medījamā platība ir

9600 ha. Zina "/nosaukums/ teritoriju. Paskaidroja, ka mednieku klubs netika uzaicināts uz apsekošanu un uz komisijas sēdi.

Atbildētājas pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē prasību neatzina. Papildus rakstveida paskaidrojumos norādītajam paskaidroja, ka Atbildētājas kolektīvs ir liels un ir nedēļas, kas nav nevienas dienas, kad kāds nemedītu. Vasaras periodā, ja medībās piedalās virs 30 mednieki, tad platības ir ap 50 ha, pat līdz 100 ha. Pēc Komisijas teiktā, ka intensīvi jāmedī, sāka medīt ar /nosaukums/ pusi, kur medību mastos ietverti arī /nosaukums/ un kaimiņu saimniecības. Par to, ka medīja intensīvi, liecina arī tas, ka ņemtas papildus atļaujas. Ar pārējām saimniecībām ir normālas attiecības un sūdzību nav. Medību apvidū ir arī citas platības, kur aug mieži, auzas, ko arī dzīvnieki ēd.

Paskaidroja, ka, ja ir ziņas par postījumiem, tad mednieku klubs līdz papildus limitu. Prasītāja pirms Komisijas nevērsās ar lūgumu prasīt VMD piešķirt papildus atļaujas. Bija tikai Komisijas teiktais, lai medī intensīvi, ko arī darīja. Pirms Komisijas nebija informācijas par postījumiem.

Paskaidroja, ka neviens mednieks nav teicis vai redzējis, ka būtu veikti kādi aizsardzības pasākumi. Par to vai smidzinātas kādas ķīmijas nevar pateikt. Citās saimniecībās lieto šāvienus ar gaisu, kas ir dzirdami pēc noteikta laika. Prasītāja nav vērsusies pie Atbildētājs ne mutiski, ne telefoniski. Paskaidroja, ka tautā stirnu āžus, stirnu kazas un kazlēnus sauc par bukiem.

Atbildētājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Solvita Bērziņa tiesas sēdē prasību neatzina. Papildus rakstveida paskaidrojumos norādītajam paskaidroja, ka Medību noteikumi nosaka medību norises dokumentēšanas un informācijas kārtību, un 1.pielikumā redzams, ka netiek prasīts atspoguļot vietu, kur tiek organizētas medības. 2.pielikumā tiek fiksēta nomedīto dzīvnieku reģistrācija. Informācija par medību atļaujām jāfiksē 3.pielikumā, kur arī nav jāfiksē konkrēta vieta. Līdz ar to nepamatots ir pārmetums, ka Atbildētāja nav dokumentējusi medības, un , ka paskaidrojumi nevar kalpot ka pierādījums, ka medīts konkrētajā teritorijā.

Paskaidroja, ka Komisija konstatējusi meža dzīvnieku postījumus, un nav veikusi postījumu zaudējumu aprēķinu, kā to nosaka normatīvie akti. Nevar uzskatīt, ka LLKC veiktais aprēķins būtu atbilstošs normatīvo aktu prasībām.

Norādīja, ka Atbildētāja nav pieļāvusi bezdarbību un nav nodarījusi zaudējumus. To, ka Atbildētāja godprātīgi medījusi, var redzēt no VMD izsniegtā apliecinājuma. LLU sniegtajā atzinumā norādīts, ka pēc cūku mēra meža cūku skaits ir tik būtiski samazinājies, ka vērā ņemamus postījumus tās nodarīt nevar. To, ka postījumus nav nodarījušas meža cūkas, pierāda Komisijas protokoli, kur konstatēts, ka nav konstatējamas pēdas. Līdz ar to nav vienota secinājuma, ka konkrēti medījamie dzīvnieki būtu nodarījuši postījumus, tādēļ Komisija atzinusi, ka meža dzīvnieki nodarījuši postījumus, kas nav viens un tas pats. Komisijai bija pienākums sagatavot zaudējumu aprēķinu, nevis vērsties pie LLKC. Prasība nav pamatota, jo Atbildētājas darbībā nav saskatāmi zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi, un bezdarbība nav konstatējama.

Ar Zemgales rajona tiesas 2019. gada 16. septembra saīsināto spriedumu SIA "Brežģi" prasība pret /pers. D/ /pers D/par naudas piedziņu noraidīta pilnīgi.

2019. gada 24. septembrī tiesā saņemts pilna sprieduma sastādīšanas lūgums, līdz ar to tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26}panta sesto daļu, sastāda spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības saturu kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un pušu paskaidrojumiem tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka prasība noraidāma pilnīgi.

Atbilstoši Medību likuma 1.panta 9.punktam medību tiesības ir tiesības zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam savā zemes gabalā medīt šajā likumā un medību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Medību tiesības zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs var izmantot pats vai nodot citai personai.

2009.gada 18.martā starp /pers. E/ kā medību platību īpašnieku un Atbildētāju kā medību tiesību lietotāju noslēgts līgums (lietas 48.lapa) (turpmāk – Līgums) ar kuru zemes platību īpašnieks nodod medību platību lietotājam organizēt medību saimniecību savā saimniecībā "/nosaukums/

Lietā nav strīda par to, ka Prasītājas lietošanā uz nomas līguma pamata atrodas nekustamais īpašums /nosaukums/, ar kadastra numuru /numurs A/, un Prasītājas nomātā nekustamā īpašuma/nosaukums/medību lietotāja tiesības ir Atbildētājai.

Prasītājas prasības pamatā ir norādīta Atbildētājas, kā medību tiesību lietotāja, bezdarbība, kā rezultātā Prasītājai nodarīti zaudējumi, kurus Prasītāja lūdz piedzīt.

Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 26. maija noteikumu Nr.269 "Noteikumi par medījamo dzīvnieku nodarīto zaudējumu noteikšanu un medību koordinācijas komisijām" (turpmāk – Noteikumi Nr.269) 1.punktā noteikts, ka noteikumi nosaka kārtību, kādā nosaka to postījumu apjomu, kurus lauksaimniecībai, mežsaimniecībai, meliorācijas sistēmām un infrastruktūras objektiem nodarījuši medījamie dzīvnieki, postījumu pakāpi, postījumu apjoma un pakāpes noteikšanas kritērijus, kā arī rīcību šādos gadījumos; kārtību, kādā nosaka to zaudējumu apmēru, kurus lauksaimniecībai un mežsaimniecībai nodarījuši medījamie dzīvnieki; medību koordinācijas komisijas sastāvu, tiesības un pienākumus, kā arī kārtību, kādā nosaka pasākumus postījumu un to seku ierobežošanai vai likvidēšanai. Minēto noteikumu 2.punkts nosaka, ka medījamo dzīvnieku nodarīto postījumu apjomu, pakāpi, materiālo zaudējumu apmēru, kā arī pasākumus postījumu un to seku ierobežošanai vai likvidēšanai nosaka attiecīgās pašvaldības izveidota Medību koordinācijas komisija (turpmāk – komisija). Komisijas darbu organizē pašvaldība.

Saskaņā ar Noteikumu 8.punktu komisija medījamo dzīvnieku nodarīto postījumu izvērtē, ievērojot zemes īpašnieka (tiesiskā valdītāja), nomnieka (apsaimniekotāja) vai ganāmpulka īpašnieka (turētāja) iesniegumu par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem (1. pielikums). Ja iesniegumu par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem iesniedz nomnieks (zemes apsaimniekotājs), iesniegumam pievieno nomas (apsaimniekošanas) līguma kopiju.

Prasītāja savas prasības pamatošanai iesniegusi /nosaukums/ novada pašvaldības Medību koordinācijas komisijas 2017. gada 9.oktobra Sēdes protokolu Nr.2 (lietas 16.-17.lapa) (turpmāk – Protokols Nr.2), no kura redzams, ka Komisijas sēdes darba kārtība bija par Prasītājas iesniegumu par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem. No protokola redzams, ka Atbildētāja Komisijas sēdē nav piedalījusies. No Protokola Nr.2 izriet, ka Komisija veikusi nekustamā īpašuma apsekošanu, kur arī nav piedalījusies Atbildētāja.

Tiesa uzskata, ka, izskatot jautājumu attiecībā uz Prasītājas iesniegumu, nav ievērots Noteikumu Nr.269 4.punkts, kas nosaka, ka komisijas sēdē un postījumu vietas apsekošanā piedalās: tās zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, kurā konstatēti postījumi; medību tiesību lietotājs, ja tāds ir, vai medību tiesību lietotājs ģeogrāfiski tuvākajā medību platībā, kurā ir šo postījumu iespējamais iemesls. Līdz ar to tiesai nav pamata neticēt Atbildētājas norādītajam, ka Atbildētāja par Komisijas lēmumu un apstākļiem, uz kuru pamata pieņemts lēmums, ir uzzinājusi tikai pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas.

Atbilstoši Noteikumu Nr.269 10.punktam komisija, novērtējot medījamo dzīvnieku postījumus, pēc pēdām vai postījumu rakstura nosaka postījumus nodarījušo dzīvnieku sugu, postījumu apjomu, kā arī veiktos aizsardzības pasākumus. Atbilstoši Noteikumu Nr.269 11.punktam zaudējumu

apmēru un postījumu pakāpi nosaka, ja postījumu vietā ir veikti aizsardzības pasākumi pret iespējamiem medījamo dzīvnieku postījumiem lauksaimniecībai vai mežsaimniecībai, kā arī infrastruktūras objektiem, ja tie uzturēti atbilstoši ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumu prasībām. Ja aizsardzības pasākumi nav veikti, komisija fiksē postījumu faktu un apjomu. Noteikumu Nr.269 14.punkts nosaka, ka analizējot postījumus un nosakot to cēloņus, komisija objektīvi izvērtē katras puses darbību un bezdarbību atbilstoši normatīvajiem aktiem medību un dabas aizsardzības jomā. Komisija pieņem samērīgus, izpildāmus un pušu tiesības minimāli ierobežojošus vai apgrūtinošus lēmumus turpmāko postījumu novēršanai. Komisijas pienākumi noteikti Noteikumu Nr.269 15.punktā, kur cita starpā noteikts pienākums – ja nodarīti būtiski postījumi, uzdot par pienākumu medību tiesību īpašniekam vai lietotājam pastiprināti medīt esošajās un potenciālajās postījumu vietās, norādot pasākumu veikšanas termiņu, kā arī kontrolēt pasākumu veikšanas gaitu un rezultātus. Saskaņā ar minēto noteikumu 16.5.punktu Komisijai ir tiesības lemt par ierosinājumu palielināt pieļaujamo nomedīšanas apjomu un informēt Valsts meža dienestu par pieņemto lēmumu, kā arī pieprasīt un saņemt no Valsts meža dienesta informāciju par pieļaujamā nomedīšanas apjoma maiņu.

No Protokola Nr.2 izriet, ka /pers./ (Prasītāja pārstāve) norādījusi, ka lietoti medījamo dzīvnieku atbaidīšanas replekanti. Cita starpā norādīts, ka apsekojot nevarēja konstatēt, ka visu lauku izpostījuši dzīvnieki, arī klimatiskie apstākļi var ietekmēt šos laukus, un līdz ar to lauki ir noguldīti. Teikt, ka viss radies tikai no medījamiem dzīvniekiem arī nevar, kur tas bija iespējams, tur arī šos postījumus fiksēja; klimatisko apstākļu ietekmē sējumi ir noguldīti, un apsekojot skatījās, kur ir svaigi postījumi, lai būtu pamats teikt, ka ir bijuši meža dzīvnieki (pēdas, ekskrementi, rakumi) (/pers. T/ teiktais). /pers. U/ norādījusi, ka fiksēts postījumu apjoms kopplatībā 0,75 ha. /pers. V/ norādījis, ka postījumus vairumā veikuši pārnadži, vienā vietā bija meža cūku postījumi. /pers./ (Prasītāja pārstāve) nepiekrita konstatētajam postījumu apmēram un veiktajiem uzmērījumiem, bet piekrita, ka postījumus veikuši pārnadži un meža cūkas. /pers. T/ norādījusi, ka veiktie aizsardzības pasākumi nav efektīvi, jāveic citi pasākumi, kas būtu efektīvāki, vienīgais reālais līdzeklis, kas šajā vietā aizsargātu pret meža dzīvniekiem ir žogs. Kā arī /pers. T/ norādījusi, ka Komisijai nav citu iesniegumu par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem un zaudējumiem, šādu iesniegumu nav arī visā Viduslatvijas LAD teritorijā, acīmredzot zemnieki kaut kā risina šo problēmu. /pers. V/ norādījis, ka drīkst nomedīt 25% no populācijas, un šajā apkārtnē ir nomedīti dzīvnieki, bet nevar pateikt cik daudz. Komisija nolēma: uzdot Atbildētājai pastiprināti medīt nekustamajā īpašumā/nosaukums/par rezultātiem informējot Komisijas priekšsēdētāju; apsekošanā konstatētajiem sējumu postījumiem 0,75 ha platībā veikt aprēķinu par augkopībai nodarīto zaudējumu apmēru.

Prasītāja savas prasības pamatošanai iesniegusi arī /nosaukums/ novada pašvaldības Medību koordinācijas komisijas 2017. gada 11. oktobra Sēdes protokolu Nr.3 (lietas 18.lapa) (turpmāk – Protokols Nr.3), no kura redzams, ka Komisijas sēdes darba kārtība bija par Prasītājas iesniegumu par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem. No protokola redzams, ka Atbildētāja Komisijas sēdē nav piedalījusies. No Protokola Nr.3 redzams, ka ziņots, ka Prasītājas pārstāve 2017. gada 9. oktobra sēdē nebija piekritusi konstatēto postījumu apmēram, un jau pirmreizēji apsekojot laukus, vizuāli tika konstatēts, ka ir nolauztas griķu sējumu galotnes visā sējumu platībā 7 ha, un tā kā komisija nespēja vienoties, kas radījis šādus postījumus, jo meža dzīvnieku redzamu pēdu nebija, tad sasaukta atkārtota Komisijas sēde. Komisijas sēdē izteikts viedoklis, ka postījumus var izdarīt buki, un buki laukus nenobradā, tad Komisija nolēma: atzīt, ka meža dzīvnieku postījumi ir 7 ha platībā griķu sējumos nekustamajā īpašumā /nosaukums/".

SIA "Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs" veicis zaudējumu aprēķinu (lietas 19.-20.lapa), norādot, ka meža dzīvnieku postījumu rezultātā saimniecībai nodarītie zaudējumi ir 1290,17 *euro*. Par zaudējumu aprēķina sagatavošanu Prasītāja veikusi LKKC maksājumu 43,89 *euro* (lietas 21.-22.lapa).

2018. gada 26. aprīlī Atbildētājai nosūtīta Pretenzija par medījamo dzīvnieku nodarīto postījumu zaudējumu atlīdzināšanu (lietas 23.-26.lapa).

Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr.421 "Medību noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.421) reglamentē medījamo dzīvnieku sugas, medību termiņus, kā arī gadījumus, kad iespējamas medības ārpus medību termiņiem, medību norises dokumentēšanas un informācijas aprites kārtību medību jomā, medību atļauju izsniegšanas kārtību, kā arī kārtību un nosacījumus medību atļaujas izsniegšanai medījamo dzīvnieku medīšanai postījumu vietā (Noteikumu Nr.421 1.punkts).

Saskaņā ar Noteikumu Nr.421 3.punktu limitētie medījamie dzīvnieki ir aļņi, staltbrieži (buļļi, teļi un govis), stirnas (āži, kazlēni un kazas), mežacūkas, lūši, medņi un rubeņi, vilki.

Atbilstoši Noteikumu Nr.421 45.punktam dzīvnieku medīšana, pārsniedzot Valsts meža dienesta noteikto limitēto medījamo sugu dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu, kā arī medīšana ārpus noteiktā medību termiņa atļauta medījamo dzīvnieku nodarīto postījumu vietās (zemes vienībā ar atsevišķu kadastra numuru vai tās daļā, kas ietilpst vienā medību iecirknī), kurās ir veikti aizsardzības pasākumi pret šādiem iespējamiem postījumiem, ja par nodarītajiem postījumiem Valsts meža dienestā ir saņemts iesniegums un Valsts meža dienests Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā ir pieņēmis lēmumu par medību atļaujas izsniegšanu un izsniedzis medību atļauju un marķieri vai pieņēmis lēmumu par atļauju medīt nelimitētos medījamos dzīvniekus.

Medību likuma 3.panta ceturtā daļa nosaka, ka medījamo dzīvnieku sugas, medību termiņus, kā arī gadījumus, kad iespējamas medības ārpus medību termiņiem, nosaka Ministru kabinets. Medījamo putnu medību termiņus nenosaka to vairošanās periodā vai citā sugu attīstībai svarīgā posmā.

Medību likuma 19.panta pirmajā daļā noteiktas minimālās medību platības, kurās ir atļauts medīt limitētos medījamos dzīvniekus (stirnu medībām, meža cūku medībām, staltbriežu govju un teļu medībām, staltbriežu buļļu medībām, aļņu medībām) attiecīgajā iecirknī.

Medību likuma 20.panta pirmajā daļā noteikts, ka lai nodrošinātu limitēto medījamo dzīvnieku sugu populācijas genofonda saglabāšanu un ierobežotu limitēto medījamo dzīvnieku radītos postījumus lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, Valsts meža dienests, pamatojoties uz medījamo dzīvnieku populācijas stāvokļa novērtēšanas datiem, katru gadu nosaka limitēto medījamo sugu dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu medību platībās.

Ievērojot minētās likuma normas, tiesa uzskata par pamatotiem Atbildētājas iebildumus par to, ka "meža dzīvnieki" un "medījamie dzīvnieki" pēc būtības ir atšķirīgi jēdzieni, un, ka jēdziens "meža dzīvnieki" pēc savas būtības ir plašāks jēdziens. Atbildētāja lietā iesniegusi Latvijas Lauksaimniecības universitātes atbildes (lietas 75.-78.lapa), kur skaidrots, ka par meža dzīvniekiem uzskata mežaudzē sastopamās dzīvnieku un putnu sugas (ieskaitot bezmugurkaulniekus, kukaiņus utt.), savukārt medījamie dzīvnieki ir to sugu dzīvnieki, kuru medīšanas ir atļauta saskaņā ar MK noteikumiem Nr.421 "Medību noteikumi". Līdz ar to, tiesa uzskata, ka no lietā iesniegtajiem Komisijas protokoliem nepārprotami neizriet, ka Prasītājas norādītos postījumus būtu nodarījuši medījamie dzīvnieki, kā to norādījusi Prasītāja.

Prasītāja cēlusi prasību par zaudējumu piedziņu, norādot, ka Atbildētājas prettiesiskā darbība izpaudusies Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 2.punkta pārkāpumā, jo Atbildētāja nav medījusi nekustamajā īpašumā "Gailīši", ko paredz likums un noslēgtais līgums. Tiešie zaudējumi radušies 2017. gadā, par ko ir zaudējumu aprēķins. Cēloniskā sakarība ir tāda, ka minētais likums paredz, ka ar medībām tiek samazināti medījamo dzīvnieku nodarītie postījumi, nesamazinot medījamo dzīvnieku populāciju konkrētajā teritorijā, bet Atbildētājas prettiesiskās darbības rezultātā, kas izpaudusies kā bezdarbība, tiek pieļauti medījamo dzīvnieku postījumi, kas nozīmē, ka starp Atbildētājas bezdarbību un Prasītājai nodarītajiem zaudējumiem pastāv cēloniskā sakarība.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam, pierādīšanas pienākums (lat. *onus probandi* – pierādījumu nasta)

vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības (*sk. Līcis A., Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 72.lpp.*).

Kā tiesību doktrīnā atzīmēja profesors Vladimirs Bukovskis, tad jautājumā par patiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pasīvi uztver to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu piešķir apstākļiem viena vai otra puse. Gluži otrādi, lai gan pierādījumus iesniedz vai uz tiem atsaucas katra no pusēm, tiesai tomēr jāraugās uz tiem kritiski, jānoskaidro to objektīvā vērtība un jācenšas noskaidrot patiesos, faktiskos apstākļus, kam galarezultātā jānoved pie patiesības (*sk. Bukovskis V., Civīlprocesa mācības grāmata. – Rīga: Autora izdevums, 1933, 332.-332.lpp.*). Turklāt, tiesību doktrīnā norādīts, ka likumu neaizrādīšana un pat nepareiza aizrādīšana neatņem prasītājam iespēju panākt taisnīgu tiesas aizsardzību, vēl jo vairāk tādēļ, ka *jura novit curia* – tiesai pašai jāzin likumi un jāpiemēro tie ne tikai pēc likuma burta, bet arī pēc likuma gara (*sk. V.Bukovskis, Civīlprocesa mācību grāmata.,- Rīga, Autora izdevums, 1933, 305.lpp .*). Tikai pēc faktisko apstākļu (t.i. pamatotības – aut.piez.) noskaidrošanas tiesa var un viņas pienākums ir apsvērt jautājumu par atbilstošu likumu piemērošanu faktiskajiem apstākļiem (*sk. V.Bukovskis, Civīlprocesa mācību grāmata.,- Rīga, Autora izdevums, 1933, 428.-429.lpp.*).

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants nosaka, ka ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu tiesu, arī likuma „Par tiesu varu" 3.panta otrajā daļā garantētas personas tiesības uz lietas izskatīšanu, ievērojot visas taisnīguma prasības. Tādējādi taisnīgums atzīstams par vienu no svarīgākajiem tiesvedības principiem (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 176.lpp.*).

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.un 97.panta prasībām tiesa lietas apstākļus noskaidro pēc tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem un novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem. Minētās tiesību normas nepieļķir tiesai tiesības nepārbaudīt un nevērtēt lietā esošos pierādījumus.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka tiešs zaudējums ir tāds zaudējums, kas no cēloņsakarības viedokļa dabiski un ar objektīvi pastāvošu nepieciešamību rodas prettiesiskas darbības vai bezdarbības rezultātā, bet nejaušs zaudējums ir tāds, kurā nevienu nevar vainot (*skat. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 1998, 269.lpp.*).

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Savukārt Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumu. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 104.panta pirmajā daļā noteikts, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Svarīgi atzīmēt, ka Civilprocesa likuma 92.pantā ir noteikts, ka pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka lietā nozīmīgu faktu, nevis pieņēmumu esamību.

Prasība, kuras elementi ir priekšmets un pamats, ir procesuāls līdzeklis, ar kuru persona ierosina civiltiesiska strīda izskatīšanu. Prasības priekšmetu veido prasītāja materiāltiesiskais prasījums. Savukārt otru prasības elementu, pamatu, veido apstākļi, ar kuriem prasītājs pamato savu prasījumu, t.i., juridiski fakti, ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka (..) tiesa var apspriest prasījumu pamatotību vai nepamatotību, vadoties vienīgi no tiem faktiem un apstākļiem, kurus puses norādījušas kā prasības, pretprasības vai iebildumu pamatu (*Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 2006, 280.lpp.)*.

Civillikuma 1770.pants reglamentē, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Atbilstoši Civillikuma 1775.pantā noteiktajam (katrs zaudējums, kas nav nejaušs ir jāatlīdzina) juridiska nozīme ir apstāklim, ka noteiktas rīcības (darbības vai bezdarbības) rezultātā ir nodarīti zaudējumi sabiedrībai.

Kā vienu no obligātajiem zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumiem teorijā izdala cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību un nodarītajiem zaudējumiem. Cēloniskais sakars civiltiesiskajā atbildībā ir aktuāls, nosakot, vai konkrētās negatīvās sekas, piemēram zaudējumi, ir vai nav prettiesiskas darbības rezultāts.

Cēloņsakarības pazīmes ir objektivitāte un vispārējība; nepieciešamība un viennozīmīgums; noteikta secību kārtība (*Torgāns K. Saistību tiesības. 1. daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 211.lpp.*).

Zaudējumu atlīdzināšana ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis tiesību aizskāruma mantisko seku novēršanai un tās mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kāds būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis.

Kā norādīts tiesību doktrīnā: „Ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas" (*sk. K. Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006, 238.lpp.*).

Savukārt Civillikuma 1771.pantā norādīts, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Bet Civillikuma 1772.pantā noteikts, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Civillikuma 1773.pantā izskaidrots, ka zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv trīs šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) prettiesiska vainojama rīcība (ietver arī vainojamības vai attaisnojamu neesamības noskaidrošanu); 2) kaitējuma esamība; 3) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu (*Prof. Dr. habil. iur. Kalvis Torgāns. Vainas vai attaisnojumu meklējumi civil tiesībās. Jurista Vārds, Nr.20, 2005.gada 31.maijs*). Arī Mg. iur. Jānis Kārkliņš norādījis: „Vērtējot civiltiesiskās atbildības pamatus, pietiktu konstatēt trīs zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus – zaudējumu apmēru, cēloņsakarību un prettiesiski rīcību, kuru nosakot, cita starpā, tiek ņemti vērā prettiesisko rīcību (tātad vainu) neizslēdzošie apstākļi (likumiskie attaisnojumi) (*Mg. iur. Jānis Kārkliņš, LU Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedras pasniedzējs, doktorants. Vainas nozīme, nosakot civiltiesisko atbildību. Jurista Vārds, Nr.15, 2005.gads 26.aprīlis)*.

Medību likuma 29.panta pirmā un otrā daļa paredz, ka zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs ir atbildīgs par medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem un zaudējumiem savā īpašumā (valdījumā) esošajā zemē, ja medību tiesības nav nodotas citam medību tiesību lietotājam. Ja medību tiesību īpašnieks medību tiesības nodod citam medību tiesību lietotājam, pušu pienākumus un tiesības nosaka medību tiesību nodošanas līgumā, ciktāl tas nav pretrunā ar šā panta ceturto daļu.

Lietā netika apstrīdēts fakts, ka, iespējams, Prasītājam nomātajā lauksaimniecības teritorijā ir nodarīti kādi postījumi.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā no Komisijas protokoliem nevar nepārprotami konstatēt cik lielā lauksaimniecības teritorijā būtu radušies postījumi, ko nodarījuši tieši medījamie dzīvnieki. Tiesa uzskata par pamatotu LLU Meža fakultātes norādi (lietas 77.-78.lapa), ka lēmums, noteikt meža dzīvnieku postījumus visā 7 ha platībā, ir apšaubāms un nav objektīvs, jo nav ņemti vērā klimatisko faktoru radītie postījumi, nav konstatēts, konkrēti kuras no dzīvnieku sugām postījumus ir nodarījušas – meža dzīvnieki vai medījamie dzīvnieki.

Lai gan Komisijas lēmumi netika apstrīdēti, tomēr tiesa tos nevar atzīt par neapšaubāmiem pierādījumiem, kas dotu pamatu Prasītājas prasības apmierināšanai, jo konkrētajā gadījumā tiesa nevar atzīt, ka būtu ievērots Medību likuma 29.panta 1.un 2.punkts, kas nosaka, ka, ja medījamie dzīvnieki nodarījuši postījumus teritorijās, kur medīt nav aizliegts, attiecīgās pašvaldības izveidota medību koordinācijas komisija, pieaicinot medību tiesību lietotāju un zemes īpašnieku vai lietotāju, konkrētajā zemes vienībā nosaka: 1) lauksaimniecībai, mežsaimniecībai, meliorācijas sistēmām un infrastruktūras objektiem nodarīto postījumu apjomu; 2) to materiālo zaudējumu apmēru, kurus lauksaimniecībai un mežsaimniecībai nodarījuši medījamie dzīvnieki. Tiesas ieskatā Komisijas protokoli un Komisijas pieņemtie lēmumi nerada pārliecību ne par objektam nodarīto postījumu apmēru, ne par materiālo zaudējumu apmēru, un kā jau minēts, arī par to, kuri meža dzīvnieki nodarījuši postījumus, un cik lielā mērā ņemti vērā klimatiskie apstākļi.

Prasītājs prasībā atsaucas uz Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 2.punktu, kas nosaka, ka lai samazinātu medījamo dzīvnieku nodarītos postījumus, medību tiesību lietotāja pienākums ir medīt medību iecirknī, nodrošinot medību resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu. Prasītāja norādījusi, ka Atbildētāja nav izpildījusi savu pienākumu medīt /nosaukums/ teritorijā, līdz ar to tā uzskatāma par Atbildētājas prettiesisko bezdarbību, kas ir cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem.

Kā norādījusi Atbildētāja, un kā jau to tiesa konstatējusi, ka Atbildētāja, par Prasītājai lauksaimniecībā nodarītajiem postījumiem, uzzinājusi tikai no Komisijas lēmuma. Atbildētāja lietā iesniegusi VMD sniegto informāciju (lietas 47.lapa) no kuras redzams, ka 2017./2018. gada medību sezonā biedrības /pers D/medību iecirknim/pers D/" /pers. AL/ virsmežniecības saskaņā ar /pers. AL/ virsmežniecības 08.05.2017. rīkojumu Nr.22 noteikts šāds medījamo dzīvnieku pieļaujamais nomedīšanas apjoms – 13 aļņi, 40 staltbrieži, 82 stirnas un 41 meža cūka. Papildus Atbildētājai izsniegta atļauja 6 staltbriežu govju un 5 staltbriežu teļu nomedīšanai. 2017./2018. gada medību sezonā no izsniegtā medījamo dzīvnieku apjoma medību iecirknī/pers D/ nomedīti – 16 aļņi, 49 staltbrieži, 59 stirnas un 21 meža cūka.

Ņemot vērā iegūto informāciju par Atbildētājas nomedīto medījamo dzīvnieku apjomu, tiesa uzskata, ka nav pamata atzīt Atbildētājas rīcību kā bezdarbību. Tāpat nav pamata uzskatam, ka Atbildētāja nebūtu medījusi Prasītājas norādītajā teritorijā. Kā to pamatoti norādījusi Atbildētāja, tad ne viens no normatīvajiem aktiem nenosaka pienākumu fiksēt konkrētu teritoriju, kur nomedīts konkrēts dzīvnieks, un tas arī neizriet no Noteikumos Nr.421 noteiktā par medību norises dokumentēšanu un dokumentos iekļaujamo informāciju (Noteikumu Nr.421 1.pielikums, 2.pielikums, 3.pielikums, 4.pielikums).

Līdz ar to tiesa atzīst, ka nav apstiprinājies tāds zaudējumu atlīdzības priekšnoteikums kā Atbildētājas prettiesiska bezdarbība. Līdz ar ko, tiesa uzskata, ka Prasītāja nav pierādījusi, ka Atbildētāja nebūtu pildījusi savu pienākumu medīt, un postījumi Prasītājai nomātajās lauksaimniecības teritorijās būtu radušies Atbildētājas vainojamības dēļ. Vēl jo vairāk Atbildētāja saņēmusi atļauju papildus medījamo dzīvnieku medīšanai strīdus periodā.

Tiesa uzskata, ka Prasītājas pārmetumi, ka Atbildētāja nav medījusi tieši /nosaukums/teritorijā, nav pamatoti, ņemot medību specifiku un medījamo dzīvnieku pārvietošanās iespējas. Kā pamatoti norādījusi Atbildētāja, tad Atbildētājas mednieki nevar uzņemties "/nosaukums/ teritorijas apsardzes funkcijas.

Turklāt tiesa uzskata, ka Prasītāja nav pierādījusi, ka pati Prasītāja kā zemes tiesiskais valdītājs būtu izpildījusi savu pienākumu savā lietošanā esošajā zemē nodrošināt aizsardzības pasākumus pret iespējamiem medījamo dzīvnieku nodarītiem postījumiem, un par to būtu informējusi medību tiesību lietotāju (Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 1.punks).

Arī atbilstoši Civillikuma 1776.panta pirmās daļas nosacījumiem cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi.

Tāpat tiesas ieskatā Prasītājas rīcība uzreiz vēršoties Komisijā, neizpildot Medību likuma 29.panta ceturtās daļas 3.punktā noteikto, ka zemes īpašnieka (lietotāja), infrastruktūras objektu apsaimniekotāja un medību tiesību lietotāja pienākums ir nekavējoties nodrošināt savstarpēju apmaiņu ar informāciju par konstatētajiem medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem, nevar tikt atzīta par atbilstošu labas ticības principam.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā lietā nav pierādīti zaudējumu atlīdzības nepieciešamie priekšnoteikumi – Atbildētāja prettiesiska rīcība - bezdarbība, līdz ar ko secīgi arī cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem. Ievērojot minēto, tiesas ieskatā, tiesai atkrīt vērtēt norādīto zaudējumu apmēru, jo iztrūkstot vienam priekšnosacījumam, nav pamata noteikt zaudējuma atlīdzības pienākumu atbilstoši Civillikuma 1779.pantam.

Tiesa uzskata, ka nav iesniegti pierādījumi tiem priekšnoteikumiem (atlīdzības pamatiem), kas saskaņā Civillikuma 1775.pantu, Prasītājai dod tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību no Atbildētājas.

Noraidot prasību, prasītāja samaksātie tiesas izdevumi nav atlīdzināmi.

Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrās daļas nosacījumiem, no Prasītājas par labu valstij piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistīti izdevumi 1,32 *euro* (lietas 2.lapa) apmērā.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta pirmo daļu Prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas daļa par tiesas izdevumu piedziņu.

Nosakot sprieduma sastādīšanas datumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.[25]panta otrajā trīs prim daļā noteikto, tiek ņemta vērā tiesneses prombūtne komandējumā no 2019. gada 29. septembra līdz 2019. gada 4. oktobrim.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97. pantu tiesa

nosprieda

noraidīt pilnīgi SIA "Brežģi", vienotais reģistrācijas numurs 45403039948, prasību pret /pers. D/ /pers D/vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, par naudas piedziņu.

Piedzīt no SIA "Brežģi", vienotais reģistrācijas numurs 45403039948, par labu valstij tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,32 *euro* (viens *euro* 32 centi) apmērā. Rekvizīti samaksai: saņēmējs Tiesu administrācija; vienotais reģistrācijas numurs 90001672316; konta Nr.LV51TREL2190458019000; saņēmēja banka: Valsts kase; BIC kods TRELLV22; iemaksas mērķis: ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un norāda datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt SIA "Brežģi" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas (2019. gada 22. oktobra) Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese /pers. AO/